

Sygn. akt: I C 409/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2016 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Małgorzata Żelewska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Justyna Gronda

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 czerwca 2016 r. w G.

sprawy z powództwa **Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G.**

przeciwko **A. T. i B. T.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanych A. T. i B. T. solidarnie na rzecz powoda Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G. kwotę 10.386,56 zł (dziesięć tysięcy trzysta osiemdziesiąt sześć złotych 56/100) z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym od dnia 20 marca 2013r. do dnia zapłaty;

II. zastrzega pozwanym A. T. i B. T. prawo powoływania się w toku egzekucji zasądzonego od nich świadczenia pieniężnego na ograniczenie odpowiedzialności do wysokości stanu czynnego spadku po G. T.;

III. zasądza od pozwanego B. T. na rzecz powoda kwotę 4328 zł (cztery tysiące trzysta dwadzieścia osiem złotych) tytułem kosztów procesu;

IV. nie obciąża pozwanej A. T. kosztami procesu.

Sygn. akt I C 409/13

UZASADNIENIE

Powód Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo – Kredytowa im. F. S. w G. (dalej: (...)) wystąpiła przeciwko pozwanym A. T. i B. T. o zapłatę kwoty 10.386,56 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu wskazał, iż w dniu 19.08.2008r. udzieliła G. T. pożyczkę w wysokości 10.000 zł. W dniu 16.05.2010r. pożyczkobiorca zmarł, co zgodnie z § 29 regulaminu udzielania kredytów i pożyczek (...) powoduje, iż roszczenie o zwrot pożyczki staje się wymagalne. Powód nadmienił także, iż pozwani jako mąż i córka są spadkobiercami zmarłej, zatem stali się oni dłużnikami powoda w zakresie niespłaconej pożyczki. W związku z tym wezwał ich do zapłaty należności, na którą składa się należność główna w wysokości 6.260,48 zł oraz odsetki naliczone do dnia wniesienia pozwu w wysokości 4.126,08 zł.

(pozew k. 2-3)

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa ewentualnie zastrzeżenie jej prawa do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie jej odpowiedzialności do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku. W uzasadnieniu wskazała, iż powódka nie wykazała, iż spadek po zmarłej nabyła pozwana, albowiem nie zostało przeprowadzone postępowanie spadkowe. Ponadto zakwestionowała roszczenia co do zasady i co do wysokości zarzucając, iż powódka nie wykazała, aby wydała przedmiot pożyczki. Ponadto podniosła zarzut przedawnienia. Dodała także, iż w chwili śmierci matki miała 15 lat, a zatem ewentualne nabycie nastąpiło z dobrodziejstwem inwentarza. Wniosła również o nieobciążanie jej kosztami procesu z uwagi, iż matka nie zostawiła żadnego majątku a jej sytuacja majątkowa nie pozwala na poniesienie tych kosztów.

(odpowiedź na pozew k. 42 - 43)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 19 sierpnia 2008r. pomiędzy powodem Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo – Kredytową im. F. S. z siedzibą w G. a G. T. została zawarta umowa pożyczki nr (...), na mocy której powód pożyczył G. T. kwotę 10.000 zł na okres od dnia 19.08.2008r. do dnia 15.08.2012r. W ust. 22 umowy pożyczki strony ustaliły, że w przypadku nieterminowej spłaty pożyczki należność z tego tytułu staje się w dniu następnym należnością przeterminowaną. Od niespłaconego w całości lub części kapitału, a od dnia wniesienia powództwa od całości zadłużenia pobierane są odsetki według stopy procentowej obowiązującej dla pożyczek przeterminowanych, wynoszącej na dzień zawarcia umowy 30%, jednak nie wyższej niż czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP.

(dowód: kopia umowy k. 8 – 9v, potwierdzenie wypłaty k. 78)

W dniu 16 maja 2010r. G. T. zmarła. Spadek po niej na podstawie ustawy nabyli mąż B. T. oraz córka A. T. i wnuczka S. W. w 1/3 części każdy z dobrodziejstwem inwentarza

(dowód: kopia aktu zgonu k. 11, postanowienie k. 216)

Do całkowitej spłaty pożyczki pozostała kwota 10.386,56 zł, w tym kapitał w wysokości 6.260,48 zł.

(okoliczność bezsporna: raport k. 14).

W dniu 23 grudnia 2013r. powód zawarł z (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółką komandytową we W. umowy przelewu wierzytelności na podstawie której zbył przysługującą mu wierzytelność w stosunku do G. T..

(dowód: umowa k. 255 – 257)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie dokumentów przedłożonych przez strony do akt niniejszej sprawy, które nie budzą wątpliwości sądu co do ich autentyczności i prawdziwości, a nadto żadna ze stron ich nie kwestionowała.

W niniejszej sprawie powód oparł swoje roszczenie na art. 720 k.c. w zw. z art. 922 § 1 k.c. i art. 1030 k.c. wskazując, iż pozwani jako spadkobiercy G. T. odpowiadają za długi spadkowe, w tym za niespłaconą pożyczkę.

W sprawie nie ulegało wątpliwości sądu biorąc pod uwagę załączone dokumenty, iż G. T. zawarła umowę z powodem, jak również, iż otrzymała kwotę 10.000 zł tytułem pożyczki. Ponadto sąd zważył, iż powód wykazał również przedkładając postanowienie Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku z dnia 6 listopada 2015r., iż pozwani są spadkobiercami pożyczkobiorczyni. Sąd zważył przy tym, iż rzeczywiście pozwani nabyli spadek po zmarłej G. T. z dobrodziejstwem inwentarza. Powyższe jednak nie skutkuje możliwością oddalenia powództwa. Zgodnie bowiem z art.

1031 § 2 k.c. w takim przypadku pozwani ponoszą odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku, jednak stosownie do art. 1030 k.c. z całego swojego majątku. W myśl zaś art. 319 k.p.c. jeżeli pozwany ponosi odpowiedzialność z określonych przedmiotów majątkowych albo do wysokości ich wartości, sąd może, nie wymieniając tych przedmiotów ani ich wartości, uwzględnić powództwo zastrzegając pozwanemu prawo do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności. Podkreślić należy, iż art. 319 k.p.c. nie wprowadza zmian w stosunku do odpowiedzialności dłużnika, który odpowiada za przypadającą od niego należność i to całym swym majątkiem. Daje jedynie uprawnienie do zawarcia w sentencji wyroku ograniczenia zakresu odpowiedzialności dłużnika za dług spadkowy do wartości czynnego spadku. Ustalenie natomiast, czy istnieje spadek (majątek) pozwalający na zaspokojenie przypadającej od dłużnika należności, należy do postępowania egzekucyjnego (wyr. SN z dnia 9 września 1976 r., IV PR 135/76, OSNC 1977, nr 4, poz. 80). Sąd w niniejszej sprawie nie jest zatem władny badać czy istnieje majątek (spadek) pozwalający na zaspokojenie przypadającej na rzecz wierzyciela należności i w jakiej wysokości.

W związku z powyższym powództwo zasługiwało na uwzględnienie co do zasady. Sąd zważył również, iż wysokość żądania ostatecznie nie była sporna pomiędzy stronami. Co prawda pozwana zarzuciła, iż kwestionuje roszczenie również co do wysokości, jednak reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika nie sformułowała w tym zakresie żadnego zarzutu. Podkreślić zaś należy, iż nie jest rolą sądu zgadywać co miała strona na myśli kwestionując żądanie. Ponadto Sąd analizując zgromadzone dokumenty uznał, iż powód w sposób prawidłowy i nie budzący wątpliwości wykazał wysokość należnego świadczenia. Z tych też względów sąd uznał, iż powództwo zasługiwało na uwzględnienie również co do wysokości. W ocenie sadu nie doszło również do przedawnienia roszczenia, albowiem od momentu śmierci G. T. tj. wymagalności spłaty całej pożyczki do chwili złożenia pozwu w niniejszej sprawie nie upłynęły 3 lata, gdyż pozew został wniesiony w dniu 25 marca 2013r., zaś G. T. zmarła w dniu 16 maja 2010r.

W tym miejscu dodać należy, iż pozwana zarzuciła również brak legitymacji czynnej powoda z uwagi, iż sprzedał on sporną wierzytelność. Sąd zważył jednak, iż również ten zarzut nie zasługuje na uwzględnienie. Podkreślić bowiem należy, na co trafnie zwrócił uwagę pełnomocnik powoda, iż zbycie praw nastąpiło w toku niniejszego postępowania po doręczeniu pozwu, a zatem w myśl art. 192 pkt. 3 k.p.c. nie ma ono wpływu na dalszy bieg sprawy; nabywca może jednak wejść na miejsce zbywcy za zezwoleniem strony przeciwnej. Dodać również należy, iż powyższe znajduje zastosowanie niezależnie od tego po której stronie nastąpiło zbycie, czy też nastąpiło ono nawet po obu stronach. Głównym celem art. 192 pkt 3 k.p.c. jest bowiem stabilizacja postępowania sądowego z chwilą doręczenia pozwu. Mimo zatem zbycia rzeczy lub praw objętych sporem, zarówno przez jedną, jak i drugą stronę, a nawet przez obie strony, zbywca zachowuje legitymację procesową. Dalszy udział zbywcy jest traktowany jako zasada, a wstąpienie w jego miejsce nabywcy, do którego jest niezbędna zgoda przeciwnika procesowego, jako wyjątek (Postanowienie SN z dnia 7 kwietnia 2016 r., III CSK 213/15, LEX nr 2032322).

Mając na uwadze powyższe Sąd w punkcie I-szym wyroku na podstawie art. 720 § 1 k.c. w zw. z art. 1030 k.c. i 1031 § 2 k.c. oraz art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 482 k.c. zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 10.386,56 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego ogłaszanej przez NBP w skali roku od dnia 20 marca 2013r. do dnia zapłaty zastrzegając pozwanym w punkcie II wyroku na podstawie art. 319 k.p.c. prawo do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności do wysokości stanu czynnego spadku po G. T..

W punkcie III wyroku sąd zawarł rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu i na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. zasądził od pozwanego B. T. jako strony przegrywającej niniejszy proces na rzecz powoda kwotę 4328 zł na którą składa się opłata sądowa od pozwu (520 zł), wynagrodzenie kuratora (1200 zł) oraz wynagrodzenie pełnomocnika – radcy prawnego - ustalone w oparciu o § 6 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa (2.417 zł) a także opłaty skarbowe od pełnomocnictw i wniosków o wydanie aktów urodzenia oraz innych informacji składanych do urzędów.

Natomiast w punkcie IV sąd na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążania tymi kosztami pozwanej A. T.. Podkreślić należy, iż jest ona osobą młodą i w chwili śmierci matki była osobą niepełnoletnią, a zatem nie miała żadnego wpływu ani nawet możliwości na uregulowanie tej kwestii szybciej. Ponadto nabyła ona spadek z dobrodziejstwem inwentarza, a zatem co do zasady nie powinna ponosić kosztów związanych z długiem swojej matki, zwłaszcza iż po jej śmierci nie otrzymała żadnego majątku. Co więcej obecnie znajduje się w rodzinie zastępczej u swojej siostry, a z ojcem nie ma żadnego kontaktu. Pozwana choć otrzymuje rentę po matce w wysokości 1180 zł z uwagi, iż studiuje dziennie, to jednak w ocenie sądu jej sytuacja życiowa i materialna uzasadnia odstąpienie przez sąd od obciążenia jej kosztami niniejszego postępowania, tym bardziej, iż zgodnie z wyrokiem jest zobowiązana do spłaty zadłużenia po swojej matce, co stanowi już duże obciążenie. Zdaniem sądu brak było jednak jakichkolwiek podstaw do zastosowania art. 101 k.p.c., albowiem pozwana w ogóle nie uznała powództwa wnosząc w pierwszej kolejności o oddalenie powództwa. W konsekwencji spełnienie nawet dalszych przesłanek warunkujących możliwość skorzystania z przewidzianej w tym przepisie instytucji nie miały znaczenia.